

START

הצלחה

מהפכה חינוכית בנאר־שבע • נערים ונערות בכיתה ט', שעמדו על סף סילוק מבית הספר בשל אוסף מכוונ של שליליים, סיימו כיתה י"ב עם תעודת בגרות מלאה • קבלו את תכנית 'סטארט הצלחה' • הדר מוריץ

בתבנית?

"בהתחלה שויכרו אותי על התכנית, לא כל כך רצינית, כי זה כלל הרבה שעות, מעבר למה שיש במערכת של כיתה רגילה. בסופו של דבר החלטתי להתפרץ כי משהו בתוכי אמר לי שאני יכולה לקבל הרבה יותר מתעודה של 9 שנות לימוד או 13 שליליים בתעודה".

אי מה בעצם באמת הניע אותך ללמוד מעבר תוך כדי התכנית?

"פתאום כשאתה רואה שאתה מוציאה מאייה ועוד מאייה אתה רוצה להצליח עוד ועוד, קשה לי להסיק ביר את זה".

מה לדעתך היה סוד ההצלחה בתבנית, מה שהמריץ אותך להיות רעבה לציונים גבוהים?

"אני חושבת שזה היחס השונה מכותה רגילה בין ילד ולמורה. הוא היה יותר גמיש, פעם זה היה מערכת יחסים בין חבר לחבר, לפעמים קשר כמו של אם וילד ושצריך או זה היה בין מורה לתלמיד. מערכת היחסים בין המורה לתלמיד היא המפתח להצלחה - הם מאמינים בך, או גם אתה מאמין ביכולות שלך".

בעקבות התבנית משהו בך השתנה, באישי ותי, באופי או בחוסן הנפשי שלך?

"שינה המון. כראש ובראשונה את הביטחון עצמי שהוא גבר, ובלי קשר למסגרת בית ספרית, יש לי את הביטחון הזה להאמין בעצמי".

למעט ברכה, גם כמו תום, בכיתה ט', היו 10 נכשלים, והיום יש לו תעודת בגרות מלאה ולא תחסד אלא נכונות. התכנית הו שינתה את החיים שלי מקצה לקצה, אמר מעוז.

כיום, יש למעוז תעודת בגרות ביד עם מלוא הנקודות הכוללת חמש יחידות תגבור וארבע יחידות אנגלית עם ציונים מעל הממוצע.

כאשר שאלתי אותו מה הגורם המרכזי שהביא את ההצלחה, אמר מעוז, "כל הפרויקט הזה היה כמו משפחה אחת גדולה, המורים, התלמידים ובעיקר

דנילוביץ' עם בוגרי התוכנית

הם נחשבו לילדים בעייתיים בכיתה ט', שלא יכולים להשתלב בשום מסגרת. מי חלם בכלל שיעשו בגרות. המורים כבר התייאשו, הרי

התעודה לא משקרת, לכל הפחות שמונה שליליים. מסגרת, במקרה הטוב הם יסתגרו בחדר, יכלו את טוב שעות היום מול המהשכב, במקרה הרע הם יישוטי שבעשר שעות היום ברחוב. ולרחוב, כידוע, יש הוקים משלו.

מי היה מאמין שאחרי שנתיים התלמידים הללו יהיו זכאים לבגרות מלאה, אחרי שהם עברו דרך

במקום לטוטט ברחובות ללא תכלית, הם מצאו את עצמם הולכים לשיעורי תגבור בערב, רעבים להצלחה. אל תטעו, ההצלחה לא נמדדה אצלם רק בנובה ציון כזה או אחר במתמטיקה או אנגלית, אלא גם היכולת לרכוש ביטחון עצמי. ביטחון עצמי שבעבר לא היה חוץ נפרץ אצל אותם תלמידים ותלמידות.

הכול החל בשל יוזמה חינוכית ייחודית לפני שנתיים בעיריית ב"ש שכינויה הוא 'סטארט-הצלחה'.

התוכנית 'סטארט הצלחה' כללה 100 תלמידים, כאמור, שהיו על סף נשירה מבית הספר. מי שבנה והגה את התכנית הוא ניסים

כהן, מומחה להתמודדות עם הסמים לימודיים, מנהל תכנית. "תפנית בחינוך" של קרן רש"י.

אוזנים כרויות

לא בכדי בעיריית ב"ש היה מי שאוזניו היו כרויות ופתח את שעריה ליוזמה שעודה לכל כך הרבה ילדים. כשהוריו של רוביק רגילוביץ' הוזמנו לשיחה עם מרכז השכנה נאמר להם: "הישגיו של רוביק רלים מאוד, יש לו 8 שליליים ואנו ממליצים להעבירו מבית הספר". רק שתי עובדות הצילו את רוביק מסילוקו: מעורבותו החברתית החיובית והיותו ספורטאי מצטיין. אך לרוביק דנילוביץ', מ"ב וסגן ראש העיר ומחזיק תיק החינוך

הם פרטים טכניים, גולת הכותרת של הפרויקט הוא מערך מנטאלי אישי לכל תלמיד. אנב אודהא, המר רים היו מבית הספר. אך כנראה משהו בשיטה הסייד את אותם הסמים לימודיים וקשיים התנהגותיים אצל הילדים.

תום מדרבן, בת 18 מספרת כי בכיתה ט' היו לה 13 שליליים, בעקבות כך היא עברה לתיכון מקיף ר. אבל עדיין תום הייתה ארישה למצבה, הרבה היחיד שהפחיד אותה שהיא תסיים את לימודיה רק עם 9 שנות לימוד. באותה נקודת

זמן, המול שיחק בידה והוצע לה להיכנס לתכנית של 'סטארט הצלחה'. כשיחה עימה ניסונו לברר מה סוד ההצלחה של 'סטארט-הצלחה'. איך בהתחלה רגבת כשהציעו לך לקחת חלק

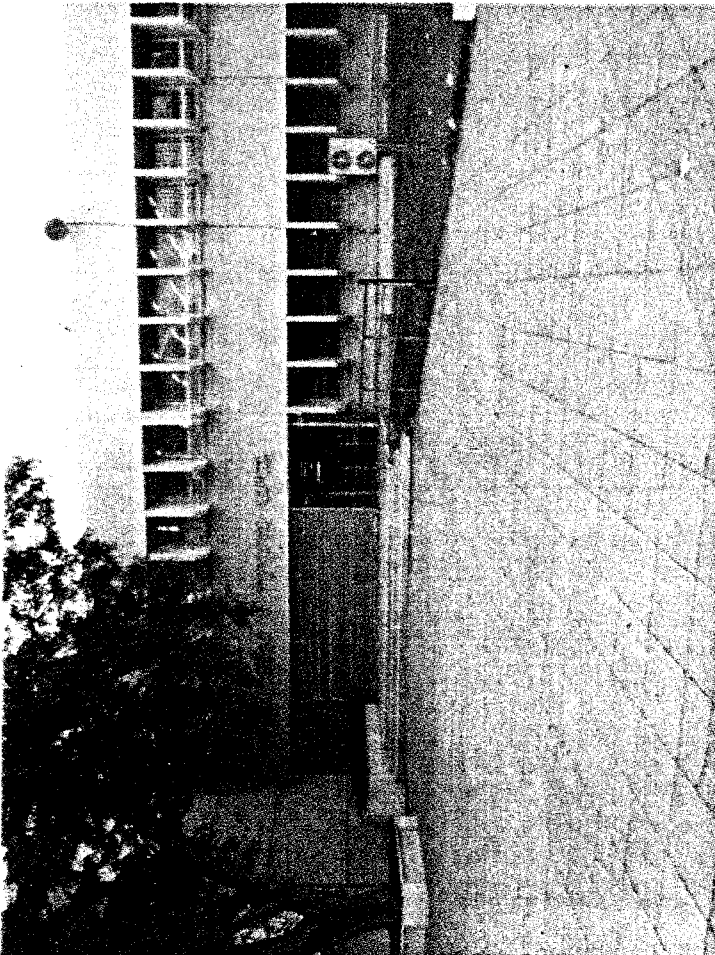
כיום לא ניתנה התורמנות לגשת למבחני הבגרות מתוך חשש שיפגע בממוצע הבית ספרי, למרות תחונתו שיאפשרו לו, לכל הפחות, לגשת לבגרות במקצועות בהם הוא טוב. בגיל 32 לאחד שרוביק נשא בכל התפקידים שציניו לעיל, אתה החחיל טות הראשונות שקיבל, הייתה להורות לכל מנהלי בית הספר בעיר להגיש את כל תלמידי העיר לכלל מבחני הבגרות גם במחיר פניעה בסטטיסטיקה.

מודל להצלחה

מאה התלמידים שהגיעו לפרויקט חולקו ל-4 קבוצות של 25 תלמידים בכל כיתה. שנת הלימודים חולקו על דרך השיטה הסמסטריאלית. כל אלה

"רוביק דנילוביץ' שתכיר את הילדים אחד לאחד, יודע את שמותיהם, תחזין אותם אליו כשהם נשברים. הוא תמיד תצא את הזמן להיפגש איתם וללחוץ ידיים ולספר להם את הסיפור האישי שלך"

"פתאום כשאתה רואה שאתה מוציאה מאייה ועוד מאייה, אתה רוצה להצליח עוד ועוד"

הפזיקט נשא פרי. מקיף ו' ומקיף ז'

צילום: דיאנו מיטלברג

המהפכה אמיתית. אני רוצה להסביר דבר נוסף שיש מעגלים נוספים מעבר לילדים שזה הזורים והמי שפחה המורים. עכשיו יש גם מורים מצליחים ולא רק זאת הם פתאום מאמינים שכל ילד יכול להצליח. יש כאן אינטראקציה אחרת לגמרי, המורה הופך להיות משמעותי בעיני הילד, נוצרות מערכות יחסים חדשות בין המורים והתלמידים. כך גם במשפחה ואצל ההורים שהם גם חשים הצלחה ודרך העניינים של הילד. בתקופה למורים עדיין נשארה הבעיה המוכרת של חוסר תגמול למורה, הם השקיעו משאבים אדירים, עבדו סביב השעון מהבוקר עד הלילה.

ניסים כהן הוא האיש ששקף את המורים ואת אנשי החינוך. הוא באמת חולל מהפכה חינוכית. רוביק דנילוביץ', שמכיר את הילדים אחר לאחד, יודע את שמותיהם, מזמין אותם אליו כשהם נשברים, תמיד מצא את הזמן להיפגש איתם וללחוץ ידיים ולספר להם את הסיפור האישי שלו.

מתי מינדליץ. עוד מספרת מנהלת התיכון על מהפכה שחלה אצל הילדים בכמה מישורים ששינו אותם מקצה לקצה: "הדבר הראשון שהתרחש אצלם הוא השינוי התדמיתי שלהם. המישור השני הוא שהם הרחיבו את קו האופק שלהם, כלומר, בגמר הפזיקט הם מדברים על אקדמיה, הם מדברים על עולם העסקים, הם מדברים על חלומות והם יודעים שזה בר יישום. המיישור השני שהוא משמעותי מאוד הוא שינוי גודל ואולי אפילו מהפכה זה הפן התנהגי. אנחנו מדברים על חברה גותית. אנחנו מדברים על חברה ששוטטו בפזיודורית בית הספר ללא תכלית, התגוררו בחבורות מתוסכלות שחיפשו את עצמן ולפתע הם מצאו את עצמם ממוקד ועד ערב לומדים נחמך רותא, באוירה נעימה ואפילו הם מצליחים וזו

"נב הפזיקט הזה היה כמו תשפחה אחת גדולה"

כמו בחיים. הרגשנו בפניהם את החשיבות של ההשקעה והמיסירות, מנינו שהחיים הם לא 'כוכב נולד', מי שרצה להצליח חייב לעבוד קשה. ללא קיצורי דרך, לא להישבר ולפעמים גם לוותר על דברים מסוימים. התלמידים אחרי הפזיקט הפכו להיות מובילים חברתיים בבתי הספר ולמניינים של ממש".

מתי מינדליץ, מנהלת התיכון מקיף ו', רואה את ההצלחה בשיתוף הפעולה בין הרשות, למשרד החינוך ובמובן קרן רש"י שהעמידה לרשותם את הכלים הנוכחים בראשותו של ניסים כהן לסחוף אחריו אנשי חינוך רבים.

"ניסים כהן הוא איש מרדנים ביכולת החשיבה שלו שעשה כאן מהפכה חינוכית אמיתית", אומרת

מוטי הרבז שדוה אחראי על כל התכנית: "רוביק דנילוביץ', מבקש להרגיש כי ללא עמירה חיים, מנהלת המחוז, משה שלם, מנהל תכנית שח"ר, מבכ"ל קרן רש"י, אלי אלאלוף, וכמובן ניסים כהן, מנהל התכנית פזיקט 'סטארט-הצלחה' הפך לסיפור הצלחה אמיתי. בן הוסיף ואמר רוביק דנילוביץ': "פזיקט 'סטארט הצלחה' נועד לצמצם פערים חינוכיים, למנוע נשירת תלמידים ממערכת החינוך ובמיוחד להוכיח שבהשקעה נכונה ומאסר בית, כאשר מעניקים הודמנות שווה לכל תלמיד ופותרים בפניו את חלון ההזדמנויות, דרכו להצלחה מובטחת. הפזיקט היה מעביר מסר ברור לקברניטי המדינה ולמובילי מערכת החינוך, שלכל תלמיד ותלמידה יש את הניצוץ האישי שניתן להדליק אותו. לא מדובר כאן רק בתעודת בגרות, אלא בתעודת התנהגות. התלמידים בפזיקט לקחו על עצמם אחריות, הפנימו את חשיבות עבודת הצוות, למדו לקבל החלטות ולהתמודד עם משברים ממש